

ספר מי השילוח - חלק ראשון - פרשת בא

Mei HaShiloach - Vol I. Exodus - *Shemoth* - Bo

Moses and Aharon came to Pharaoh and said to him, "So says God, Lord of the Hebrews, Let My people go. For if you refuse to send out My people... in order that you tell you children and your children's children of the mockery I made of Egypt... Behold tomorrow I will bring locusts..."

The way Moses understood of his own accord to warn Pharaoh that the next plague was to be the plague of Locusts, although he had not been told to warn him about locusts, was this. Moses understood from God's phrasing, to tell Pharaoh that "I will put all these My signs into him, in order that you tell you children and your children's children..." In particular, from the use of the word into him, hinting at a plague stemming from him himself. As it is written, (Isaiah 19:2) I will fight Egypt in/with Egypt. Meaning that they will fight themselves.

ויבא משה ואהרן אל פרעה ויאמרו אליו כה אמר ה' כו' כי אם מאן כו' הנני מביא מחר ארבה כו', הענין שהבין משה להתרות לפרעה על מכת ארבה אף כי לא נאמר לו שיתרה בו על ארבה, רק הבין ממאמר הש"י שאמר לו לאמור לפרעה למען שיתי אתי אלה בקרבו ולמען תספר כו'. מה שאמר לשון בקרבו היינו מהם עצמם כמ"ש וסכסכתו מצרים במצרים, (ישעי' יט), היינו שהם עצמם ילחמו זה בזה,

This is also the meaning of the phrase, **of the mockery I made of Egypt**, because this plague was so obviously supernatural and miraculous. It was about this aspect that God predicted we would tell our children and children's children. This is what gave Moses to understand that it was to be a plague of locusts and nothing else, because locusts have good manners as it is written (Proverbs 30:27) Locusts have no king but go forth in great assembly.

The meaning of this verse is, because locusts have great unity and amity they do not need a king. The requirement for a monarch springs out of the necessity for a single source of authority, leadership and decision, because without it there is no unity of purpose or action among people.

וזה פי' אשר התעללתי במצרים וזאת היא הפלא ופלא שלא כדרך הטבע, וע"ז נאמר לו למען תספר, לכן הבין משה כי הוא מכת ארבה כי בארבה נמצא מדה טובה כמ"ש [משלי ל', כ"ז] מלך אין לארבה ויצא חוצץ כלו, היינו מפני שיש בהם אחדות ואהבה לכן אין צריכין למלך כי הצטרכות המלך הוא מפני שאין אחדות בין בני אדם,

Locusts are unique in this that there is no competition among them, and so they require no king or queen. Now, once Moses was given to understand that the Egyptians were going to fight with themselves and hate each other, he understood that this would be brought about through the plague of Locusts, that these species would be brought to make war with Egypt. Because the Egyptian way of doing things is in direct contrast to the locust nature.

והמין הזה אין בהם שום שנאה לכן לא יצטרכו למלך וכאשר הבין מהש"י שהם עצמם ילחמו וישנאו זה את זה, אז הבין כי יצא בפועל בעולם על מכת ארבה שזה המין יבא ללחום במצרים, כי זאת הוא כנגד זה המין,

The Egyptians were to learn that even those whom they trusted never to betray them or hate them would turn and abandon them.

והוא אף במי שבוטחים בו שלא ישנאו אותם גם הם יבגדו כם:

There was pitch-black darkness.

The midrash (Exodus Rabbah 14:3) says, Why did God bring the darkness upon them? Because there were the wicked of that generation who did not want to leave Egypt, who died in the three days of darkness.

ויהי חושך אפילה כו' במדרש [שמות רבא פרשה י"ד ג'] ולמה הביא עליהם חושך, שהיו רשעים שבאותו הדור שלא רצו לצאת ומתו בשלשת ימי אפילה כו'.

The meaning is this. The reason why the patriarchs are called patriarchs is because none of their thoughts were accidental, but sprung from the source of Life itself. Not a single one of their thoughts was merely a passing thought, but had significance, giving birth. None were lost.

הענין בזה דהנה האבות נקראים אבות לפי שכל מחשבתם לא הי' במקרה רק ממקור החיים ולא היו אצלם שום מחשבה בטילה.

Every thought gave birth to souls, even if it was only after many generations.

ומכל מחשבותם יצאו נפשות אף לאחר כמה דורות,

Now, one of the tests our patriarch Abraham had to pass, was the rescue of his nephew Lot after he was captured by the Four Kings (Genesis Cap. 14). Abraham chased them and won Lot's freedom after waging battle with the kings. But Abraham was doubtful from the outset as to whether he should go to war to save Lot at all? He only went after God enlightened him. telling him he needs to go to the rescue to save the two 'doves' who were to be born from Lot, as is well known. (Ruth the Moabite, great grandmother of King David, and Na'ama the Amonite, wife of King Solomon)

והנה בהנסיון שהלך להציל את לוט ולרדוף ולהלחם עם המלכים [בראשית י"ד] הי' מסופק אם לרדוף אם לא, עד שהאיר לו הקב"ה שירדוף כי הי' צריך להציל שתי פרידות טובות כידוע,

However, from these thoughts of Abraham's not to give chase, souls were also born who would, when the moment came for action, decide upon a plan of inaction. Their nature told them it would be best not to make war upon Egypt at this time, that there was a better way.

אכן מאלו המחשבות שהי' אצלו שלא לרדוף ג"כ נעשו נפשות שהי' חפצים גם עתה בשב ואל תעשה ושורשם הי' ג"כ נוטה מבלי להלחם במצרים,

Now it became apparent that Abraham's thoughts had gone through a process of *Birur* - assaying, proving that these thoughts had come from God, too. And now, all of them died in the three days of darkness.

ועתה נתברר מדות אאע"ה שהדיעות הללו הי' ג"כ מהש"י וכל אלו מתו בשלשת ימי אפילה:

The three final plagues described in this week's portion, Locusts, Darkness and the Slaying of the Firstborn correspond to (Proverbs 8:13) Fear of God hates wickedness: Pride, Conceit and Evil ways.

השלשה מכות שבסדרה הזאת. ארבה. חשך. מכת בכורות. הם נגד [משלי ח' י"ג] יראת ה' שנאת רע גאה וגאון ודרך רע. [גאה. וגאון. ודרך רע.]

Plague of Locusts corresponds to **Evil ways**. **Evil ways** refers to meanness, avarice, greed and willfulness in matters of eating and physical pleasures. Corresponding to this they were given the.

כי דרך רע היינו צרת עין. ותאוה ועקשות באכילה נגד זה ניתן להם מכת ארבה,

Plague of Darkness corresponds to **Conceit**. **Conceit** is the when someone acts superciliously with someone before whom he ought to be yielding. This is meaning of the verse (Proverbs 20:20) Whoever curses his father or his mother, his lamp shall be put out in blackness of darkness.

Because the truth is that although a person need only hearken to God, because, when all is said and done he only owes a small portion of allegiance to his father and mother. Nevertheless, when his parents are trying to guide him in the ways of God, a person has to be extremely attentive to them and yield to them. The conceit referred to here is the unwillingness to yield. For which it is said, His lamp will be put in blackness of darkness.

גאון היינו שמתנשא נגד מי שראוי להכנע מפניו, נגד זה הוא מכת חושך כמ"ש [משלי כ', כ'] מקלל אביו ואמו ידעך נרו כו', כי באמת אף כי האדם צריך לשמוע רק לה' לבדו ולאב ואם אין באדם רק חלק קטן, אך כשהאב ואם ירצו להטות את הבן לדרכי ה' צריך לשמוע אליהם מאוד ולהכנע מפניהם, וגאון היינו שאינו רוצה להכנע ע"ז נאמר ידעך כו',

The Slaying of the Firstborn corresponds to **Pride**. **Pride** is when a person in himself is haughty and supercilious, giving himself more credit than is his due. The Slaying of the Firstborn is appropriate because the concept of the firstborn is that quality of specialness which he thinks he has.

וגאה היינו שמתגאה בפני עצמו ביותר התנשאות ממה שנמצא בו, נגד זה הוא מכת בכורות כי בכור הוא לשון התנשאות בפני עצמו:

Gather and get yourselves sheep.

The Midrash (Exodus Rabbah 16:2) says, Gather your hands from worshipping idols, and get yourselves a sheep of Mitzvah.

It is written (Proverbs 15:19) The way of the sluggard is as though hedged by thorns, but the path of the upright is smooth.

משכו וקחו לכם צאן, [שמות רבה ט"ז ב'] משכו ידיכם מע"ז וקחו לכם צאן של מצוה, כתיב [משלי ט"ו י"ט] דרך עצל

כמשוכת חדק ואורח ישרים סלולה,

The way of the sluggard, means a person who refrains from doing evil and thinking bad thoughts and having evil desires, even though he doesn't do it for love of God but because of his lazy nature. For example, if he understands that these pursuits are profitless or for some other reason refrains from them, and not out of a love of God, his is a path beset with thorns. Because the human heart can never be empty or devoid of thoughts and desires, even for a moment.

דרך עצל היינו אף שאדם מונע א"ע ממעשים רעים וממחשבות רעות ורצונות רעות אף שאינו עושה זאת מחמת אהבת הש"י רק עושה כעצל כגון שמבין שבעוה"ז לא יצלחו לו דברים כאלה, או באופן אחר שאינו מאהבת הש"י אז דרכו הוא כמשוכת חדק. כי הלב לא יוכל להיות פנוי ממחשבות ורצונות אף רגע אחת,

And if he doesn't have lustful thoughts in his heart then his heart is likely to be filled with rage or something else. And so his pathway is always surrounded by thorns. Because his way always requires self-denial and difficult choices, and no sooner does he overcome any of his character defects in order to worship God, when another character defect appears there in its place.

וכאשר יסור מחשבות תאוה מלבו יבא ללבו מחשבת כעס וכדומה וכל דרכיה המה המשוכת חדק כי לעולם יצרן לסגוף ועבודה קודם שיסור דבר אחד מלבו יבא ללבו דבר אחר שאינו הגון,

But the way of the righteous is smooth, because they turn away from things because of their love of God. That makes a smooth path to good. Because when the evil is removed from the heart, what remains is love of God. So the evil is not replaced with something equally bad.

אבל אורח ישרים היינו שפונה מכל דבר מחמת אהבת הש"י, זה הוא דרכו סלול לטוב כי כאשר יסור מלבו איזה דבר רע ישאר בלבו אהבת הש"י, וממילא לא יבא ללבו שום דבר אחר שלא כהוגן,

The *Gematria* (Numerical value) of the Hebrew word *Mishchu* - Gather is 366. 365 correspond to the days of the solar calendar, and one corresponds to God who rides upon them all. Similarly, whenever we find the Hebrew word *Oz*, meaning 'then' in a verse, it signifies the letter *Alef* (the first letter) riding on the letter *Zayin* (seventh letter), the One riding on the seven.

וגמטריא של משכו שס"ו, שס"ה, נגד ימות החמה, ואחד נגד הש"י שרוכב עליהם, וכך כל מקום שנמצא בפסוק מלת אז מורה שהאלוף רוכב על זי"ן היינו הש"י.

This is the law of the Paschal offering.

In the Midrash (Exodus Rabba 19:2) we learn. The text uses the word *Chuka* - Statute in talking about the Paschal offering and *Chuka* - Statute in talking about the Red Heifer. (Numbers 19:2) How can you tell which is the greater? By analogy, imagine two similar looking matrons walking together. They appear identical, how can you tell who is the greater? Obviously, the one who is escorted home by her companion who walks behind her, is the greater. So it is with the Paschal offering and the Red Heifer. Which is greater, I might have thought it was the Red Heifer, for without it none would be allowed to eat the Paschal offering, as it is written, (ibid 17) And let them take of the ashes from the incinerated Red Heifer for the purification of the *Tameh* - Impure.

Therefore the Torah tells us, 'This is the law of the Paschal offering, let no stranger partake of it.'

זאת חקת הפסח, במדרש [שמות רבה י"ט ב'] נאמר חקה בפסח ונאמר חקה בפרה [במדבר י"ט ב'] ואי אתה יודע איזה מהן גדולה. משל לשתי מטרונונות דומות שהיו מהלכות שתיהן כאחת נראות שוות מי גדולה מזו אותה שחברתה מלוה אותה והולכת אחריה כך בפסח נאמר בו חקה ובפרה נאמר בה חקה ומי גדולה הפרה שאוכלי פסח צריכין לה שנא' [שם י"ט] ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת, הוי כל בן נכר לא יאכל בו.

The meaning is this. The *Chuka* - Statute of Pesach corresponds to the first of the Ten Commandments, I am the Lord your God, which is the sum of all the positive Commandments in the Torah. While the *Chuka* - Statute of the Red Heifer corresponds to the Second Commandment, You shall have no other gods but Me, which is the sum of all the prohibitions in the Torah.

הענין בזה כי חקת הפסח הוא נגד דיבר אנכי ה' אלקיך שהוא כולל כל מצות עשה, וחקת הפרה הוא נגד לא יהיה לך שהוא כולל כל מצות לא תעשה,

The truth is, in fact, that it ought to be impossible for anyone to achieve success in fulfilling the first Commandment's requirements without first having purified their heart of the prohibited, second Commandment gods. As we know, first one is first obliged to 'spurn evil' and only then 'do good'. It is only because God in His great compassion prefaced the Commandment, I am the Lord your God, before, You shall have no other gods but Me, that anyone can worship at the level of the Commandment, I am the Lord your God. Otherwise no one in the whole world would ever reached the level of being able to worship God. For who is the person who can say, I have purified my heart of all the prohibited things?

ובאמת מהראוי ע"פ שכל שלא יוכל האדם להשיג יקרת המאמר אנכי ה' אלקיך קודם שיהיה לבו מזוכך מלא יהיה לך, כי תחילה צריך האדם לסור מרע ואח"כ לעשות טוב, אך הש"י ברוב רחמיו הקדים מאמר אנכי קודם לא יהיו לך כי באם לאו לא הי' אדם בעולם שיכול לבוא להשיג דיבור אנכי, כי מה הוא האיש אשר יאמר זכיתי לבי בכל מצות לא תעשה,

So King David, the psalmist says (Psalms 138:2) You have raised above all Your Name, Your sayings. *Amirah* - Sayings always refers to gentle, whispered speech. For God will show in the end that the hearts of all Jews were forever pure and innocent. That's why David said (ibid.) I praise Your Name. What he meant was that he wants to give thanks for the tremendous compassion God showed us by giving us first the Commandment, I am the Lord your God, so that afterwards it can be demonstrated how pure we are in respect of the Commandment not to worship other gods.

וע"ז אמר דהע"ה [תהילים קל"ח ב'] כי הגדלת על כל שמך אמרתך. ואמירה היינו בלחישתה שהש"י יברר אח"כ כי לב ישראל מנוקה וע"ז אמר אודה שמך היינו הטובה והגדולה שעשית עמנו לתת לנו תחילה דיבר אנכי כדי שאח"כ יברר בלבנו הדיבור לא יהיה לך,

Now, Moses corresponds to the first Commandment, I am the Lord your God, while Rabbi Akiba b. Joseph, corresponds to the second Commandment, not to have other gods. And, as is well known, all souls of Israel have their roots, each and everyone of them, in the letters of the Torah. Now, the soul of Moses corresponded to the Commandment, I am the Lord your God, and his business in this world was to demonstrate God's unity in the world. The soul of R. Akiba corresponded to the prohibition, You shall have no other gods but Me, and its business in this world was to demonstrate the purity, and unsullied state of the Jewish heart, to prevent it being

corrupted by evil; which all comes beneath the rubric of, You shall have no other gods but Me.

ומרע"ה הי' נגד אנכי. ור' עקיבא בן יוסף היה נגד לא יהיה לך. כידוע שכל נפשות ישראל המה בשורש דבוקים כל או"א באותיות התורה, והנה נשמת מרע"ה הי' נגד דבור אנכי ועסקו הי' בעוה"ז לברר בעולם אחדותו ית' שמו בעולם, ונשמת ר"ע הי' נגד לא יהי' לך והוא לברר ולנקות כל רע וסיג פסולת שבלב ישראל להרחיקם מרע שהוא בכלל לא יהיה לך,

All the new boundaries and fences that R. Akiba introduced, were all included, which is to say he added them all to the prohibition, You shall have no other gods but Me, because they are all aspects of the need to purify ourselves. Hence all the laws of *Issur & Heter - Pasul & Kosher - Tam'eh & Tahor*, all of them have the same purpose; to select out the evil from the good.

ומה שחידש תמיד גדרים וסייגים חדשים היינו שהוסיף שגם זה הוא בכלל לא יהיה לך וצריך לנקות מזה ג"כ, וכן כל ההלכות איסור והיתר פסול וכשר טמא וטהור, הם לברר הרע מן הטוב,

This explains the story in the Talmud, (Menachoth 29b) R. Yehudah said in the name of Rav. When Moses went up into heaven (to receive the Torah) he found God sitting and binding crowns upon the letters [of the Alef Beth]. He asked God, "Who is it forcing changes to the shapes of letters in Your own Torah?"

God replied, "There is a man who will come after the passage of many generations. His name is Akiba b. Joseph, who is going to expound mounds and mounds of laws from every jot and tittle of the letters."

Moses asked, "Master of the universe, please show him to me."

"Look behind you," said God.

Moses went and sat at the back of the class, behind the eighth row of students (in R. Akiba's classroom) and understood not a word of what was being said. He was feeling very disheartened when the lecturer (R. Akiba) reached a particular point. One of his students challenged him saying, "Rabbi, how do you know this thing?"

Rabbi Akiba answered, "It's a law handed down from Moses on Sinai."

Then Moses began to feel better.

וזה הענין המבואר בגמ' [מנחות כ"ט:]: בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהי' קושר כתרים לאותיות, אמר לפניו רבש"ע מי מעכב ע"י, א"ל אדם אחד יש אחר כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ תילי תלים של הלכות, חלש דעתו עד שהגיע להלכה אחת א"ל זו מנין א"ל הלכה למשה מסיני,

When Moses saw how R. Akiba had expanded upon the Torah; how he had developed the Commandment, You shall have no other gods but Me, by adding so many fences etc., Moses felt very diminished by it.

לפי שראה איך התפשט ר"ע את הדבור לא יהי' לך עד שהוסיף כמה גדרים וחלש דעתו,

Now, this is something everyone knows, the source and root of everything is the Commandment, I am the Lord your God. The prohibition, You shall have no other gods but Me, is nothing but a way of safekeeping and guarding anyone against being distanced from his God. That's why Moses only felt so diminished until he reached that single law, meaning until Moses realized why the law requires so many fences and boundaries. When Akiba said "It's a law handed down from Moses on Sinai," he was actually referring to this, and was saying that the Commandment, I am the Lord your God, is the chief law handed down from Sinai,

והנה זאת ידוע כי שורש כל הוא אנכי ה' אלקיך. ולא יהיה לך אינו רק שמירה שלא יתרחק האדם מה' אלקיו לכן חלש דעתו, עד שהגיע להלכה אחת היינו שראה משה למה צריך כ"כ גדרים א"ל הלכה למשה מסיני הלכה אחת היינו אנכי כי זה הוא עיקר בתורה

As we learn (Zohar III. 264b) *Sh'ma Yisrael* - Hear O Israel, the Lord our God the Lord is One, this is the chief root of the Torah

כדאיתא [זוה"ק דברים רס"ד:] שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד זה עיקר גדול בתורה.

The sole purpose of the prohibition, You shall have no other gods but Me, is to guard the hearts of the House of Israel not to stray away from the Commandment, I am the Lord your God. And that's when Moses began to feel better, because he understood that he had been given the main root.

ולא יהיה לך הוא רק לשמור לבית ישראל שלא יטו מאנכי ה' אלקיך אז נתקררה דעתו שהבין כי לו ניתן העיקר:

Sanctify every firstborn to Me... among human and cattle.

The reason for the sanctification of the human firstborn is because conceptually 'human' hints at the faculty of *Chokhma* - Wisdom and thoughts in the brain. For that is the chief source of the humanity of the human being.

קדש לי כל בכור כו' באדם ובבהמה, ענין אדם מורה על החכמה ומחשבה שבמוח כי זה הוא עיקר צורת האדם,

The reason for the sanctification of the firstborn cattle is because conceptually 'cattle' hints at the faculty of action. Now, God commanded us to sanctify and combine both thought and action together. For, only then is the human a whole person, clear about the will of God. This is the meaning of the verse (Psalm 36:7) Man and beast You save, O God. Man refers to the thoughts, while beast refers to the actions.

ובהמה היינו כח המעשה, והנה הש"י צוה לקדש ולצרף שתיהן המעשה והמחשבה, ואז יהיה צורת האדם בשלימות מבורר ברצון הש"י, וע"ז נאמר [תהילים ל"ו ז'] אדם ובהמה תושיע ה'. כי אדם הוא המחשבה, ובהמה רומז על המעשה,

Now, Moses was the *Chokhma* - Wisdom consciousness of all of Israel. All his power was focused in the mind and the thought, to maintain constant awareness of the presence of God. That's why

the Torah, in the main, talks about deeds and physical actions. Because Moses is trying to teach us that our deeds and actions also need to be purified and in constant awareness, just like our thoughts. That's why Moses made the Tabernacle. Because the position the Tabernacle occupies is somewhere deep in the heart of what makes a person human. And the Tabernacle was designed to be easily disassembled and moved to another place.

והנה מרע"ה הוא הי' חכמות כל ישראל וכל כחו הי' בזה היינו המוח והמחשבה להיות הש"י נגדו תמיד, וע"כ כל התורה מדברת העיקר במעשים לפועל היינו שגם המעשה יהי' כך מזוכך כהמחשבה ולזה עשה מר"ה המשכן, כי מקומו היה בצורת אדם בעומק הלב והמשכן הי' יכול להתפרק ולהנשא למקום אחר.

The *Chokhma* - Wisdom of King Solomon, on the other hand was chiefly in matters of action and deeds, that's why he built the Temple as a permanent structure in a fixed place. The Book of Proverbs talks mainly about straightening the heart and how a person's thoughts may be properly ordered.

וחכמת שהע"ה הי' במעשים ע"כ בנה בית הבחירה במקום קבוע, וספר משלי שעשה מדבר עיקר בישרת הלב והמחשבה שיכונונו:

Sanctify every firstborn to Me ... And Moses said, 'Remember the day you came forth from Egypt ... you shall have eat no leavened bread ...'

The reason why Moses changed the order of the transmission he had received from God; first he instructed the Jewish People with the commandment to eat Matzo and afterwards he commanded them concerning the sanctification of the firstborn, was because he first wanted them to be cleansed and free of lusts.

קדש לי כל בכור כו' ויאמר משה זכור כו'. ולא יאכל חמץ, באור הענין למה אמר משה לישראל תחילה פרשת מצות קודם פ' בכור שציוה לו הקב"ה לאמור להם הפרשה הזאת כדי להיות ברור ונקי מתאות,

The drop from which the firstborn is formed represents the overwhelming power of sexual lust. And this is why the firstborn has to be sanctified to God. However, Moses understood that it is impossible to be guarded against all sexual lust, it's only when a person is first accustomed to keep himself cleansed and free of lusts around food (that he can achieve other sorts of spiritual hygiene.)

כי בהטיפה של בכור התגברות התאווה שולטת, וזה ענין קדש לי כל בכור אך מרע"ה ידע כי אין באפשרות להשמר מתאווה הזאת, רק אם יהיה האדם תחילה בהיר ונקי מתאות אכילה,

Only if a person can maintain the purity of his receptor can the purity of his effector be a possibility. Because, the throat which is the receptor corresponds to the Covenant of the Flesh, and This is why Moses first commended them with the Laws of *Chantez* and *Matza* before giving them the Laws of the Firstborn.

שאם האדם נקי בקבלותיו אז גם השפעותיו מבוררים, כי הצוואר המקבל מכוון נגד ברית המעור, על זאת הכוונה אמר להם תחילה פרשת מצה קודם פרשת בכור.